

O IMENU JEDNOG TRGA

U Večernjem listu od 28.V. 2001., pod naslovom "Niste trgu vratili ime, nego još 45. nametnuli", gospodin M. M. M. pod UKRATKO piše: "Jer stari su Zagrepčani daleko prije 1945. taj svoj trg zvali *zanimljivim, zagonetnim i atraktivnim* nazivom. Zvali su ga Trg N".

Često samo slušanjem i gledanjem, zbog nepoznavanja drugih struka, dolazimo ponekad do slobodnog, nedovoljno jasnog, čak i krivog tumačenja pa i postavljanja nepotrebnih "zagonetnih" pitanja. U knjizi "Zagrebačke ulice" (naklada Zadro, 1992. Zagreb), na stranici 282 piše: "Trg hrvatskih velikana. Izvorno je taj trg bio označen kao Trg N, godine 1927. nazvan je Trg Petra I. osloboditelja, od 1941. do 1942. zvao se Trg III, 1942. nazvan je Trg Kulinina bana, a 1946. Trg žrtava fašizma". U knjizi "Pozdrav iz Zagreba" Zvonimira Milčeca (Mladost, 1987. Zagreb), na stranici 290, uz razglednicu je tekst: Trg N. Na toj slici još nema Meštrovićeva paviljona pa se teže prepoznaje.

Zagonetke i nepoznanice nema. Postoji nacrt GRADA ZAGREBA iz 1898. godine, koji su na zahtjev gradonačelnika Adolfa pl. Mošinskoga (otac bijeloga grada Zagreba, opisan u knjizi Z. Milčeca "Zagrebački gradonačelnici", 1993.) izradili mjernici (geodeti) za potrebe Gradskoga građevinskog odjela. Na tom su nacrtu ucrtani svi predviđeni budući trgovi, ulice i ceste. Trgovi su označeni slovima (Trg G je danas Svačićev trg, Trg K danas je Trg Francuske Republike itd.), a projektirane ulice označene su brojevima. Na potonjim tiskanim planovima grada označen je slovom N i budući Trg, koji će tek odlukom gradskih vlasti dobiti ime 1927., 1941., 1942., 1946., 1990. i konačno 2001. godine.

Tako je "tajna i zagonetka" koju je postavio 3 M riješena.

Božidar Kanajet

P. S.

Ne znam zašto (ne čitam *Službene listove*) otac bijelog Zagreba nema svoju "vulicu" u Zagrebu? A imao ju je do 1946. godine (današnja Nazorova).

ZAŠTO TAKO?

Posljednjih dana, nakon briljantnih rezultata Janice Kostelić u Salt Lake Cityju, svi se kiti-mo njezinim uspjehom. Janici ovo, Janici ono, pa i to da skijaškom spustu na Medvednici ili skijaškom centru na Sljemenu treba dati ime *Janica* pa i promijeniti ime Činovničkoj livadi u *Janičinu livadu*.

Prije nego što je sagrađena prva skijaška žičara (prosinac 1954.) tu strminu nazivali smo *panjevinu*, a nakon nekoliko skijaških natjecanja nazvana je *državni spust*, kako se i danas naziva. Otkako je počelo skijanje na Medvednici postoji ploča na zgradi vidikovca (1035 m), na kojoj piše: *Ova ploča postavljena je povodom 105 godina skijanja u Hrvatskoj i gradu Zagrebu. 1894 - 1999. Zagrebački skijaški savez.*

Na današnjem Zelenom spustu prije nekih 25 godina bile su dvije skijaške skakaonice, a sam doskok imao je naziv *šumski spust*, koji je i potkraj svibnja znao biti pod debelim snijegom. Međutim *šumski spust*, tj. doskok nije imao nikakav nastavak prema jednosjedećoj skijaškoj žičari (na pogonskom užetu bilo je 68 sjedala; dužina žičare bila je 755,3 m, s visinskom razlikom od 297 m, a za vožnju je trebalo 7 minuta) na panjevini, već smo se skijali kroz šumu. To većinu skijaša nije smetalo, već su se spuštali, a zatim penjali noseći skije na ramenu. Bila je još jedna skakaonica na *Činovničkoj livadi*. Zaletište je bilo kraj crkvice *Majke Božje Sljemenske*, doskok od 8 metara uz rub šume.

Danas na vršnom dijelu Medvednice, tj. Sljemenu, imamo Crveni, Zeleni, Plavi i Bijeli spust te Bijelu livadu, koja se spaja s Činovničkom livadom. Činovnička livada dobila je ime po

Domu gradskih činovnika. Nakon II. svj. rata mjenja se ime doma u PD "Željezničar". Danas je ta zgrada nenastanjena i u vrlo jadnom stanju.

Tijekom studija (diploma: Zentralkurs I Alpin, Švicarska, Vodič ljetnih i zimskih pohoda-HPD, Gorske službe spašavanja) a i poslije kao član Planinarskog društva Sveučilišta "Velebit" vodio sam za vrijeme zimskih praznika skijaške tečajeve za studente na Sljemenu, Komni, Jahorini, pa i u Begovu Razdolju. Tako od skijaške literature imam *Delnički skijaški preporod "Povodom jedne četrdesetogodišnjice koja ne smije biti zaboravljena"* od sveuč. prof. dr. Vladimira Blaškovića, iz publikacije *Povijest sporta*, broj 8, Zagreb 1971. U njoj na stranici 671 piše:

Znameniti istraživač polarnih krajeva i legendarni pobjednik arktičkog i antarktičkog leda, norveški narodni heroj i sportsman par excellence Roald Amundsen nazvao je skijanje kraljem sviju sportova ...

A na stranici 684 piše:

Kada je pak riječ o tome i takvu primjermom amaterskom sportskom radu, tada je nužno potrebno posebno još jednom istaći najzaslužnijeg radnika u tom poslu ing. Aleksandra Klaića. Bez njega i njegovog zalaganja, bez njegovog znanja i žilave upornosti pitanje je kada i kako bi se Delnice uvrstile u krug značajnih skijaških centara. Svoja bogata životna i sportska iskustva, stečena na brojnim putovanjima širom Europe, od Sjevernog rta do gibraltarske stjenovite gromade na Pirinejskom poluotoku, veoma popularni Zagrepčanin ing. Šaca Klaić (rođen 1888) nesebično se davao i darivao svojim dragim Delnicama i svojoj naročitoj "slabosti": Gorskom Kotaru.

Još jedna osobitost u vezi s tom zimskosportskom sezonom u Delnicama pod stručnim vodstvom Klaića. Njegovom inicijativom, prvi puta u povijesti skijaškog sporta u Hrvatskoj, za natjecanje na goranskim snježištima god. 1932. bile su izrađene specijalne orijentacione geografske karte s točno ucrtanim i raznobojno istaknutim smjerovima svih staza natjecanja, s obilježenom kilometražom i označenim kontrolnim i opskrbnim (čaj) stanicama. Karte su bile izrađene u mjerilu 1:25 000, a umnožene u uredu željezničke tehničke sekcije u Delnicama. Svrishodnost takvih primijenjenih kartografskih priručnika bila je mnogostruka pa je njihova pojava kao osobita novost u našoj zemlji bila svesrdno pozdravljena i pohvaljena. Bilo je to još jedno značajno djelo i sportski uspjeh Klaića.

Zbog toga ne iznenađuje priznanje što su mu ga god. 1932. izrazili Gorani izglasavanjem zaključaka bivše Općine Delnice, da se djest bezimni vrh, 852 m visoka krševita glavica što se dominantno diže južnije od samog mjesta Delnice, u neposrednoj blizini kolodvora i Klaićevog radnog mjesta, nazove njegovim imenom: Klaićev vrh. Pod tim imenom taj vrh ušao je već prije II. svjetskog rata u neke primijenjene geografske karte i kartografske skice. To ime registrirala je prije rata i javna štampa, a onda – nenadano nadošla Šancina životna tragedija i neočekivana nagla smrt (1936. u Zagrebu).

Dokora zatim otpočelo je pandemonijalno kolo drugog svjetskog rata – zaboravilo se na ing. Aleksandra Klaića i njegov vrh. Kao da su zaboravljene i Klaićeve zasluge u razvoju skijaš-

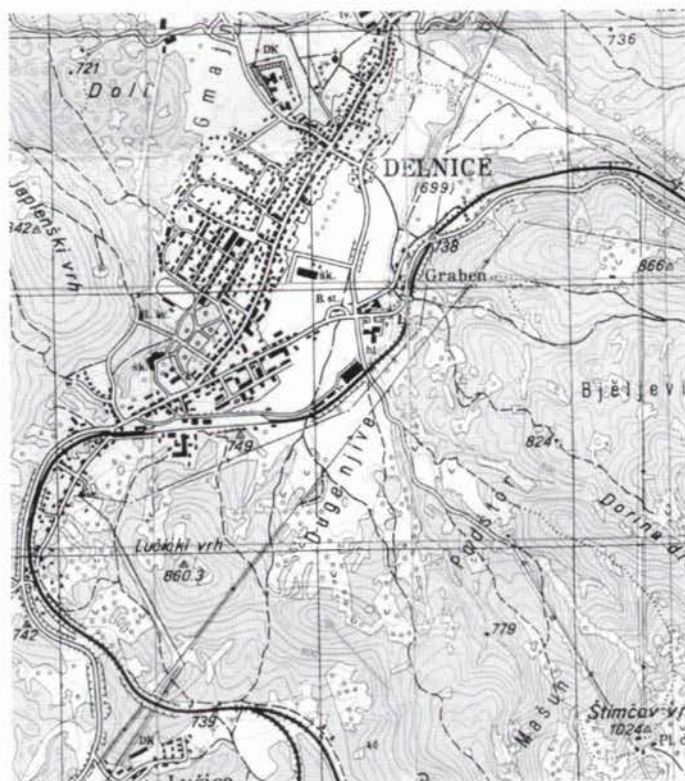

Činovnički dom prije II. svj. rata

kog sporta u Hrvatskoj. Ako je moguće (a jest moguće!), neka i ove konstatacije pridonese ispravljanju jedne omaške, pogreške i zaborava. Bio bi to častan doprinos povijesti sporta u Hrvatskoj povodom četrdesetogodišnjice delničkog skijaškog preporoda.

Zamolba je pisana i predana 1932. godine prvi puta, a 1971. godine možda tek drugi puta. U najnovijem izdanju (1997) lista 1:25 000 Državne geodetske uprave Republike Hrvatske u donjem desnom uglu piše: Nazivlje i opis djelomično ispravljeni 1996. god.

Njegova imena i dalje nema.

Isječak topografske karte

Da nije bilo olimpijske pobjednice u Salt Lake Cityju Janice Kostelić, teško bih se sjetio *Kla-ičeva vrha*. Stoga ispravimo pogrešku staru 70 godina, a pripremimo se za toponim na Medvednici, bilo da je to Janičina livada, spust, ili već što odluče skijaški klubovi tj. Zagrebački skijaški savez.

Božidar Kanajet